

Postoupení pohledávky v rozporu se smluvním zákazem

Abstrakt

Cílem této rigorózní práce s názvem „Postoupení pohledávky v rozporu se smluvním zákazem“ je zodpovězení několika klíčových otázek účinků a následků porušení smluvního zákazu postoupení pohledávky v platném českém právním řádu. Konkrétně je zkoumáno, jaké účinky vyvolává sjednaný smluvní zákaz postoupení pohledávky v platném českém právním řádu, tedy zda působí *erga omnes* nebo pouze *inter partes*. Dále je zkoumáno, jaké následky spojuje platný český právní řád s porušením smluvního zákazu postoupení pohledávky a zda umožňuje platný český právní řád diferenciaci následků dle okolností případu. Na všechny tyto kontroverzní otázky se snaží tato rigorózní práce nalézt odpověď. Při hledání odpovědí se přitom vypořádává s celou řadou v odborných kruzích již vyslovených názorů, a stejně tak se vypořádává s některými zahraničními teoriemi.

První kapitola je věnována historické analýze vývoje chápání pohledávky a její převoditelnosti s důrazem na římské právo. Nejprve je v této kapitole zkoumána povaha pohledávky a možnosti dispozice s pohledávkou od římského práva po moderní soukromoprávní kodifikace. To je významné zejména pro vypořádání se s teoriemi, které odpověď na účinky smluvního zákazu postoupení pohledávky hledají ve vlastnosti/povaze pohledávky. Následně je k pochopení tradice smluvního zákazu postoupení pohledávky na území České republiky přistoupeno k analýze vývoje smluvního zákazu postoupení od obecného zákoníku občanského až po současnost.

V následujících kapitolách se autor věnuje vlastnímu výkladu § 1881 odst. 1 OZ upravujícího v českých poměrech smluvní zákaz postoupení pohledávky. Autor se přitom podrobně zabývá jednotlivými v českém právním prostředí již vyslovenými názory. Konkrétně v druhé kapitole je zkoumáno, zda smluvní zákaz postoupení pohledávky působí *erga omnes* nebo pouze *inter partes*. Třetí kapitola je věnována teoriím nepostupitelnosti pohledávky jako její vlastnosti, které jsou zastávány v Německu (BGB) a Rakousku (ABGB). Pátá kapitola je zaměřena na objektivně teleologický výklad § 1881 odst. 1 OZ s cílem určit, která z jazykově v úvahu přicházejících teorií by se měla v platném českém právním řádu prosadit. Autor pak v šesté kapitole doplňuje svou analýzu § 1881 odst. 1 OZ o úvahy *de lege ferenda*.

Klíčová slova

Pohledávka, postoupení pohledávky, smluvní zákaz postoupení pohledávky, *erga omnes* účinky smlouvy, neplatnost postupní smlouvy, neúčinnost postoupení pohledávky